

ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

Αφήγηση: Θεόδωρου Γ. Παπακωνσταντίνου



Εικαστική επιμέλεια από το διαδίκτυο:
Στέφανος Χρ. Κουμαρόπουλος, Δρ. Θ. και
Τριαντάφυλλος Κ. Μπολτέτσος Δρ. Θ.

ΑΘΗΝΑ 2020







TO NAYAGIO





[Η πρώτη παρουσίαση έγινε στην φιλοξενη ιστοσελίδα www.diaroimansi.gr με την πρωτοβουλία του Καθηγητού κ. Αλέξανδρου Σταυρόπουλου, βλ. σχετικό σημείωμα στη σ. 35.

Το αφήγημα απευθύνεται σε εφήβους... «ανεξαρτήτως ηλικίας». Μπορεί να αναγνωσθεί ατομικά ή σε μικρή ομάδα φίλων, που θα τους άρεσε να το συζητήσουν και να απαντήσουν σε κάποια ερωτήματα. Ακόμη θα μπορούσε να λειτουργήσει ως σενάριο για ένα video ή για ζωντανή σκηνική παράσταση.]





ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

Αφήγηση: **Θεόδωρου Γ. Παπακωνσταντίνου**



Εικαστική επιμέλεια από το διαδίκτυο:
Στέφανος Χρ. Κουμαρόπουλος, Δρ. Θ. και
Τριαντάφυλλος Κ. Μπολτέτσος Δρ. Θ.

ΑΘΗΝΑ 2020







Η α σας διηγηθώ μια παλιά, αληθινή ιστορία, βασισμένη στο ημερολόγιο ενός γιατρού που έζησε την περιπέτεια της.

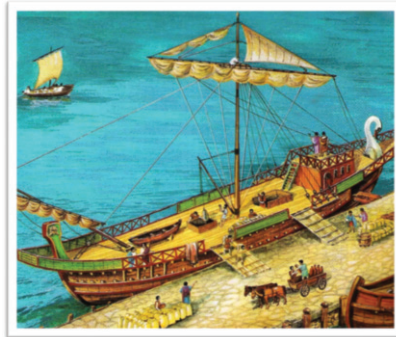
Βρισκόμαστε στα χρόνια της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Ένα ιστιοφόρο αποπλέει από την Καισάρεια της Παλαιστίνης. Ανάμεσα στους επιβάτες είναι και μερικοί στρατιώτες με τον αξιωματικό τους που μεταφέρουν κρατούμενους για να δικαστούν στη Ρώμη. Για συμπαράσταση με τον ένα κρατούμενο συνταξιδεύουν δυο φίλοι του, ένας γιατρός, που καταγράφει και την ιστορία, κι ένας άλλος από τη Θεσσαλονίκη.

Το πλοίο έπλευσε νότια της Κύπρου και περνώντας από το πέλαγος της Παμφυλίας έφθασε στα Μύρα της Λυκίας.





ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ



Εκεί ο Εκατόνταρχος επικεφαλής της φρουράς βρήκε άλλο πλοίο αλεξανδρινό με προορισμό την Ιταλία και επιβιβάστηκαν σ' αυτό με τους κρατούμενους. Αυτό το πλοίο μετέφερε σιτηρά και οι επιβαίνοντες ήταν συνολικά 276 άτομα. Μπορούμε να το φανταστούμε ως 500 έως 1000 τόνων, κάτι τέτοιο.

Ένας από τους κρατούμενους, που είναι το κύριο πρόσωπο της ιστορίας μας, υπήρξε αντικείμενο δίωξης και συνωμοσίας εκ μέρους ομοεθνών του, που με επίσημη απόφαση του ανώτερου θεσμικού οργάνου τους, του λεγόμενου Συνεδρίου, επιδίωκαν τη φυσική του εξόντωση. Αυτό όμως δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί παρά μόνο με την έγκριση των ρωμαϊκών αρχών. Αλλά ο άνθρωπος αυτός είχε την ιδιότητα του ρωμαίου πολίτη, που σήμαινε ότι είχε σημαντικά πλεονεκτήματα στα πλαίσια των νόμων. Όταν λοιπόν οι διώκτες του τον στρίμωξαν, πιέζοντας τους Ρωμαίους να τον καταδικάσουν, εκείνος είπε την επίσημη φράση «Καίσαρα επικαλούμαι», δηλαδή ζητώ να κριθώ από τον Αυτοκράτορα...

Πριν συνεχίσουμε την πορεία του πλοίου ας πούμε σύντομα τι προηγήθηκε.





ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

Ο Παύλος –αυτό ήταν το όνομα του κρατουμένου– ένας φλογερός νέος και μορφωμένος Ιουδαίος, κάτω από δραματικές συνθήκες, μέσα σε λίγη ώρα, στο δρόμο προς τη Δαμασκό, είδε ν' αλλάζει η ζωή του. Τυφλώθηκε από μια έκρηξη φωτός και πειθαρχώντας σε ουράνια φωνή, από διώκτης των χριστιανών, έγινε ... διωκόμενος.



Αυτοί που δεν κατάλαβαν τη μεταστροφή του, δεν μπορούσαν να ανεχθούν να καταστρέφει ό,τι προηγούμενως μαζί τους υπερασπιζόταν φανατικά. Κάποιοι μάλιστα απ' αυτούς συνωμότησαν να τον βγάλουν απ' τη μέση... (είναι ολόκληρη ιστορία...). Καμιά σαρανταριά και πλέον ορκίστηκαν να μη φάνε ούτε να πιούν πριν τον εξοντώσουν. Ενημέρωσαν για την απόφασή τους αυτή τους παράγοντες του Συνεδρίου και τους ζήτησαν να πουν στον Ρωμαίο διοικητή να φέρει τον Παύλο την άλλη μέρα για ανάκριση, οπότε αυτοί, πριν πλησιάσει, θα τον σκοτώσουν.

Τα άκουσε αυτά ο γιος της αδελφής του Παύλου και ενημέρωσε τον θείο του. Εκείνος φώναξε έναν εκατόνταρχο και τον παρακάλεσε: «πήγαι-





ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

νε αυτόν τον νεαρό στον χιλιάρχο, έχει κάτι να του πει».



Χωρίς αναβολή ο χιλιάρχος διέταξε δύο αξιωματικούς να ετοιμάσουν διακόσιους στρατιώτες, εβδομήντα ιππείς και διακόσιους «λογχοφόρους» με προορισμό την Καισάρεια, έδρα της τοπικής ρωμαϊκής διοίκησης, για να παραδώσουν τον Παύλο στον ηγεμόνα Φήλικα....

Έγιναν επανειλημμένες προσπάθειες των εχθρών του για να καταδικαστεί ο Παύλος, αλλά τελικά ίσχυσε η επίκληση του κατηγορουμένου να δικαστεί ως ρωμαίος πολίτης ενώπιον του Αυτοκράτορος.

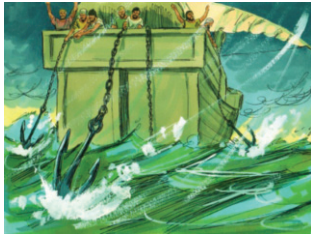
Το πλοίο ταξιδεύει με πολλή αργοπορία νότια της Κρήτης. Έφθασαν στο μέσο περίπου της ακτής, στους λεγόμενους Καλούς Λιμένες. Είχε χαθεί αρκετός χρόνος και ήταν φθινόπωρο. Ο Παύλος πήρε την πρωτοβουλία και είπε στους υπεύθυνους: «βλέπω ότι το ταξίδι θα γίνει με μεγάλη δυσκολία και τάλαιπωρία, όχι μόνο για το φορτίο και το πλοίο, αλλά και για τις ζωές μας». Ο εκατόνταρχος όμως ά-





ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

κουγε περισσότερο τον κυβερνήτη παρά τον υπόδικο. Και επειδή το μέρος ήταν ακατάλληλο για να παραχειμάσουν, οι περισσότεροι προτί-



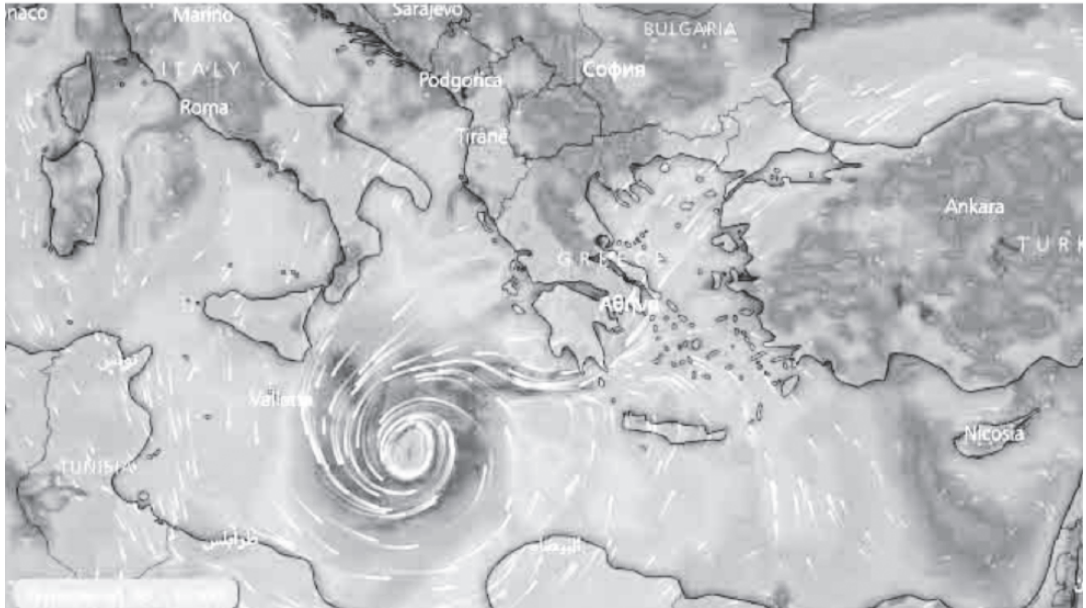
μησαν να αποπλεύσουν για τον Φοίνικα, λιμάνι της δυτικής Κρήτης, ανοιχτό τόσο στα νοτιοδυτικά προς τον λίβα, όσο και προς βορειοδυτικά.

Άρχισε να πνέει ελαφρά νότιος άνεμος. Σήκωσαν άγκυρα και αναχώρησαν. Μετά από λίγο όμως σηκώθηκε ένας τυφώνας, αυτός που

στη γλώσσα των ναυτικών λεγόταν «Ευροκλύδων». Άρπαξε το πλοίο και καθώς αυτό δεν μπορούσε να αντιδράσει, αφέθηκε ακυβέρνητο. Έτσι περνώντας κάτω από τη Γαύδο μόλις και με μεγάλη δυσκολία οι ναύτες έζωσαν το σκάφος με παλαμάρια για να μην ανοίξει και άρχισαν να ρίχνουν στη θάλασσα πρώτα το φορτίο κι έπειτα τον εξοπλισμό...

... Η κακοκαιρία συνεχιζόταν για μέρες. Ούτε ήλιος, ούτε άστρα στον ουρανό. Χανόταν κάθε ελπίδα σωτηρίας. Τότε είπε ο Παύλος: «Έπρεπε να με είχατε ακούσει και να μην είχαμε αποπλεύσει από την Κρήτη. Θα είχαμε γλιτώσει και την ταλαιπωρία και το φορτίο. Ομως σας παρακαλώ πάρτε θάρρος. Δεν θα χαθεί κα-





Η εικόνα προέρχεται από κυκλώνα της 28ης Σεπτεμβρίου 2018 στην περιοχή.



νείς, εκτός από το πλοίο. Γιατί αυτή τη νύχτα ο Θεός στον οποίο πιστεύω μου μήνυσε με άγγελο 'μη φοβάσαι, Παύλε. πρέπει να παρουσιαστείς στον αυτοκράτορα. Και ο Θεός θα σώσει για χάρη σου όσους ταξιδεύουν μαζί σου'. Γι' αυτό πάρτε θάρρος. Θα βγούμε σε κάποιο νησί» ...

... Είχαν περάσει δεκατέσσερα μερόνυχτα που έπλεαν ακυβέρνητοι, όταν οι ναύτες υποψιάστηκαν ότι πλησιάζουν σε στεριά. Βολιδοσκόπησαν και μέτρησαν 20 οργιές. Σε λίγο βολιδοσκόπησαν ξανά και βρήκαν οργιές 15. Φοβήθηκαν μήπως πέσουν σε βράχια, γι' αυτό έριξαν από την πρύμη τέσσερες άγκυρες και ευχόντουσαν να ξημερώσει. Εντωμεταξύ κατέβασαν τη σωσίβια λέμβο και ετοιμάζονταν να εγκαταλείψουν το πλοίο. Το αντιλήφθηκε αυτό ο Παύλος και





ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

είπε στον εκατόνταρχο και στους στρατιώτες: «*Αν αυτοί δεν μείνουν στο πλοίο, εσείς δεν μπορείτε να σωθείτε*». Τότε οι στρατιώτες έκοψαν τα σκοινιά της βάρκας και την άφησαν να πέσει στη θάλασσα.

... Περιμένοντας να ξημερώσει ο Παύλος παρακινούσε όλους λέγοντας: «*δεκατέσσερες μέρες νηστικοί! Σας παρακαλώ να φάτε κάτι. Είναι απαραίτητο. Μη φοβάστε, ούτε τρίχα δεν θα πέσει απ' το κεφάλι κανενός*». Λέγοντας αυτά πήρε ψωμί, ευχαρίστησε τον Θεό και μπροστά σε όλους άρχισε να τρώει. Έτσι παρακινήθηκαν κι άρχισαν κι αυτοί να τρώνε. Αφού χόρτασαν πέταξαν το σιτάρι, που απέμενε στη θάλασσα για να ελαφρώσει ακόμη το σκάφος.

Ξημερώνοντας είδαν έναν κόλπο με αμμουδιά, όπου σκέ-



φτηκαν να βγάλουν το πλοίο. Με τη ώθηση του ανέμου προσάραξε η πλώρη και έμεινε ακίνητη, σφηνωμένη στην άμμο, ενώ η πρύμη διαλυόταν από τη βία των κυμάτων.

Τότε οι στρατιώτες σκέφτηκαν να σκοτώσουν τους κρατούμενους για να μην δραπε-





ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

τεύσει κανείς. Ο εκατόνταρχος όμως, θέλοντας να σώσει τον Παύλο, τους εμπόδισε και διέταξε όσους μπορούν να κολυμπήσουν και οι υπόλοιποι με σανίδες και ό,τι άλλο να βγουν στη στεριά. Έτσι σώθηκαν όλοι και έμαθαν ότι το νησί λεγόταν Μελίτη.¹



«Οι ιθαγενείς μάς δέχτηκαν», σημειώνει ο Λουκάς, αυτός που καταγράφει τα γεγονότα, «πολύ φιλικά. Άναψαν φωτιά και μας προσκάλεσαν όλους, γιατί έβρεχε και

είχε ψύχρα. Ο Παύλος μάζεψε φρύγανα να τα βάλει στη φωτιά. Μια οχιά όμως τον δάγκωσε στο χέρι. Βλέποντας οι κάτοικοι το ερπετό να κρέμεται απ' το χέρι του έλεγαν μεταξύ τους «αυτός ο άνθρωπος είναι σίγουρα φονιάς, αφού σώθηκε από τη θάλασσα, αλλά η Δίκη δεν τον άφησε να ζήσει».



1. Μέχρι το 1987 θεωρούσαν ότι το νησί αυτό ήταν η Μάλτα. Όμως ένας Γερμανός ερευνητής κλόνισε αυτή την άποψη υποστηρίζοντας με σοβαρά επιχειρήματα ότι τα στοιχεία που αναφέρονται στην αφήγηση του Λουκά ταιριάζουν όχι στη Μάλτα, αλλά στην Κεφαλλονιά και πολλοί δέχονται σήμερα αυτό.





ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

Εκείνος όμως τίναξε το φίδι στη φωτιά και καθώς περνούσε η ώρα, ενώ αυτοί που τον έβλεπαν περιμέναν να πρηστεί ή να πέσει κάτω νεκρός, όταν είδαν ότι τίποτα απ' αυτά δεν έγινε, άλλαξαν γνώμη και έλεγαν ότι είναι θεός».

Ο Προύχοντας του νησιού, που λεγόταν Πόπλιος, τους φιλοξένησε τρεις μέρες στα κτήματά του. Καθώς ο πατέρας του ήταν άρρωστος στο κρεβάτι, ο Παύλος προσευχήθηκε και



τον έκανε καλά. Μετά απ' αυτό έρχονταν και οι άλλοι άρρωστοι του νησιού και γιατρεύονταν. Έτσι με πολλές ευχαριστίες και εφόδια τίμησαν τον Παύλο και τους συνταξιδιώτες του.

Τρεις μήνες έμειναν συνολικά στη Μελίτη. Έπειτα με ένα πλοίο αλεξανδρινό με σημαία τους Διόσκουρους (θεωρούνταν προστάτες της ναυτιλίας) απέπλευσαν και έφθασαν στις Συρακούσες της Σικελίας, όπου έμειναν τρεις μέρες. Στη συνέχεια περνώντας από το Ρήγιο έφθασαν σε δύο μέρες στους Ποτιόλους κι από κει πεζοπορώντας ήρθαν στη Ρώμη. Τόσο στους Ποτιόλους, όσο και στη Ρώμη οι εκεί χριστιανοί





ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

υποδέχτηκαν εγκάρδια τον Παύλο και τους δύο συνεργάτες του. Φθάνοντας στη Ρώμη ο Εκατόνταρχος



Ιούλιος παρέδωσε τους υπόδικους στον Στρατοπεδάρχη. Στον Παύλο ωστόσο δόθηκε η άδεια να μένει μόνος μαζί με έναν φρουρό στρατιώτη. Έμεινε εκεί δύο ολόκληρα χρόνια δεχόμενος όσους τον επισκέπτονταν, μιλώντας τους για τον Χριστό.

Εδώ σταματάει το «ημερολόγιο» του Λουκά, που με τόση ακρίβεια, αλλά και λιτότητα μας κράτησε κοντά σε κρίσιμες ώρες ενός μεγάλου δεσμώτη...





ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Για όσους θα είχαν το ενδιαφέρον να δουν στις πηγές της αυτή την ιστορία (*Πράξεις 27, 1-28,16*), γραμμένη σε θαυμάσια γλώσσα της εποχής από ένα επιστήμονα και καλλιτέχνη, παραθέτουμε εδώ α) **το πρωτότυπο κείμενο** (από τον ιστότοπο της Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος) και β) **την απόδοσή του στη δημοτική γλώσσα** (της Ελληνικής Βιβλικής Εταιρίας, από τον ιστότοπο της Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης). Μετά τα κείμενα ακολουθούν **Ερωτήματα** για παραπέρα διερεύνηση της μεγάλης αυτής περιπέτειας καθώς και μία **Εισήγηση** του Heinz Warncke για την ταύτιση της Μελής της των Πράξεων με την Κεφαλονιά.

Καλή ανάγνωση!





ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΤΟ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταξίδι για τὴ Ρώμη

ΚΖ'(27) ¹Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, παρεδίδουν τὸν τε Παῦλον καὶ τινὰς ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχη ὀνόματι Ἰουλίῳ σπειρίῃς Σεβαστῆς. ²ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῶ μέλλοντες πλεῖν τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους ἀνήχθημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνοιο Θεσσαλονικέως, ³τῇ τε ἑτέρῳ κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα· φιλανθρωπῶς τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψε πρὸς τοὺς φίλους πορευθέντα ἐπιμελείας τυχεῖν. ⁴κἀκεῖθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους, ⁵τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες κατήλθομεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας. ⁶Κἀκεῖ εὐρῶν ὁ ἑκατοντάρχης πλοῖον Ἀλεξανδρίνον πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. ⁷ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην, ⁸μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοῦς λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασαία. ⁹Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοῦς διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρήνει ὁ Παῦλος ¹⁰λέγων αὐτοῖς· ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ





ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

ὑβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ φόρτου καὶ τοῦ πλοίου, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσθαι τὸν πλοῦν. ¹¹ ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ ἐπέειθετο μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις. ¹² ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν οἱ πλείους ἔθεντο βουλήν ἀναχθῆναι κἀκεῖθεν, εἴ πως δύναιντο καταστήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον.

Τυφώνας καὶ ναυάγιο

¹³ Ὑποπνεύσαντος δὲ νότου δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄραντες ἄσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην. ¹⁴ μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός ὁ καλούμενος Εὐροκλύδων. ¹⁵ συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. ¹⁶ νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον Κλαύδην μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης, ¹⁷ ἦν ἄραντες βοήθειας ἐχρῶντο ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσωσι, χαλάσαντες τὸ σκεῦος οὕτως ἐφέροντο. ¹⁸ σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν τῇ ἑξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο, ¹⁹ καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν. ²⁰ μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρον ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν περιηρεῖτο πᾶσα ἐλπίς τοῦ σῶζεσθαι ἡμᾶς. ²¹ Πολλῆς δὲ ἀσιτίας





ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ὑπαρχούσης τότε σταθεῖς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν· ἔδει μὲν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης κερδήσαι τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν. ²²καὶ τὰ νῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν πλὴν τοῦ πλοίου. ²³παρέστη γάρ μοι τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ οὗ εἰμι, ὃ καὶ λατρεύω, ²⁴λέγων· μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρί σε δεῖ παραστήναι· καὶ ἰδοὺ κεχάρισταί σοι ὁ Θεὸς πάντας τοὺς πλείοντας μετὰ σοῦ. ²⁵διὸ εὐθυμεῖτε, ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ Θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι. ²⁶εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν. ²⁷Ὡς δὲ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ νύξ ἐγένετο διαφορομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρία, κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐτοῖς χώραν. ²⁸καὶ βολίσαντες εὗρον ὄργυιᾶς εἴκοσι, βραχὺ δὲ διαστήσαντες καὶ πάλιν βολίσαντες εὗρον ὄργυιᾶς δεκαπέντε· ²⁹φοβούμενοί τε μήπως εἰς τραχεῖς τόπους ἐκπέσωμεν, ἐκ πρύμνης ρίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας ἤρχοντο ἡμέραν γενέσθαι. ³⁰Τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει ὡς ἐκ πύργου μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν, ³¹εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις· ἂν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. ³²τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς σκάφης καὶ εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. ³³Ἄχρι δὲ οὗ ἔμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς λέγων· τεσσα-





ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

ρεσκαϊδεκάτην σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες ἄσι-
 τοι διατελεῖτε, μηδὲν προσλαβόμενοι. ³⁴ διὸ παρα-
 καλῶ ὑμᾶς μεταλαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς
 ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θριξ
 ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. ³⁵ εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ λαβὼν
 ἄρτον εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ
 κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν. ³⁶ εὐθυμοὶ δὲ γενόμενοι πάν-
 τες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς· ³⁷ ἦμεν δὲ ἐν τῷ
 πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ διακόσμαι ἐβδομήκοντα ἕξ.
³⁸ κορεσθέντες δὲ τροφῆς ἐκούφιζον τὸ πλοῖον ἐκ-
 βαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. ³⁹ Ὅτε δὲ
 ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον, κόλπον δὲ
 τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς ὃν ἐβουλεύσαν-
 το, εἰ δύναιτο, ἐξῶσαι τὸ πλοῖον. ⁴⁰ καὶ τὰς ἀγκύρας
 περιελόντες εἶων εἰς τὴν θάλασσαν ἅμα ἀνέντες τὰς
 ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων, καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέ-
 μωνα τῆ πνεούση κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν. ⁴¹ περι-
 πεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ἐπώκειλαν τὴν
 ναῦν, καὶ ἡ μὲν πρῶρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος,
 ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων. ⁴² τῶν
 δὲ στρατιωτῶν βουλή ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας
 ἀποκτείνωσι, μή τις ἐκκολυμβήσας διαφύγοι. ⁴³ ὁ δὲ
 ἑκατοντάρχης βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον
 ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέ τε τοὺς
 δυναμένους κολυμβᾶν ἀπορρίψαντας πρῶτους ἐπὶ
 τὴν γῆν ἐξιέναι, ⁴⁴ καὶ τοὺς λοιποὺς οὓς μὲν ἐπὶ σανί-
 σιν, οὓς δὲ ἐπὶ τινῶν τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. Καὶ οὕτως
 ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.





ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Διάσωση των ναυαγών

ΚΗ' (28) ¹Καὶ διασωθέντες τότε ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται. ²οἱ δὲ βάρβαροι παρείχον οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφεστῶτα καὶ διὰ τὸ ψῦχος. ³συστρέψαντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων πλῆθος καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυρὰν, ἔχιδνα ἀπὸ τῆς θερμῆς διεξελθοῦσα καθῆψε τῆς χειρὸς αὐτοῦ. ⁴ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· πάντως φονεὺς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη ζῆν οὐκ εἶασεν. ⁵ὁ μὲν οὖν ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπαθεν οὐδὲν κακόν· ⁶οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν. ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκόντων καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι. ⁷Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχε χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου ὀνόματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν. ⁸ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίῳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν καὶ προσευξάμενος καὶ ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ ἰάσατο αὐτόν. ⁹τούτου οὖν γενομένου καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο· ¹⁰οἱ καὶ πολ-





ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

λαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν.

Συνεχίζεται τὸ ταξίδι πρὸς τὴ Ρώμη

¹¹ Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρίῳ, παρασῆμῳ Διοσκοῦροις, ¹² καὶ καταχθέντες εἰς Συρακούσας ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς· ¹³ ὅθεν περιελθόντες κατηντήσαμεν εἰς Ρήγιον, καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου δευτεραῖοι ἦλθομεν εἰς Ποτιόλους· ¹⁴ οὗ εὐρόντες ἀδελφούς παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτὰ, καὶ οὕτως εἰς τὴν Ρώμην ἦλθομεν. ¹⁵ κακεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις Ἀππίου φόρου καὶ Τριῶν Ταβερνῶν, οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ ἔλαβε θάρσος. ¹⁶ Ὅτε δὲ ἦλθομεν εἰς Ρώμην, ὁ ἑκατοντάρχης παρέδωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ· τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτὸν σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.





ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Η ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ

Ἡ μεταγωγή στή Ρώμη

27 Μόλις ἀποφασίστηκε νὰ ἀποπλεύσουμε γιὰ τὴν Ἰταλία, παρέδωσαν τὸν Παῦλο καὶ μερικοὺς ἄλλους κρατουμένους σὲ κάποιον ἀξιωματικὸ πού λεγόταν Ἰούλιος, ἀπὸ τὴ στρατιωτικὴ μονάδα πού εἶχε τὸ ὄνομα «αὐτοκρατορική». ²Ἐπιβιβαστήκαμε ἀπὸ τὸ Ἀδραμύτιο σ' ἓνα πλοῖο πού θὰ πήγαινε στὰ μέρη τῆς ἐπαρχίας τῆς Ἀσίας καὶ ξεκινήσαμε. Μαζί μας ἦταν καὶ ὁ Ἀρίσταρχος ὁ Μακεδόνας, ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη. ³Τὴν ἄλλη μέρα φτάσαμε στὴ Σιδώνα. Ὁ Ἰούλιος φέροθηκε μὲ καλοσύνη στὸν Παῦλο καὶ τοῦ ἐπέτρεψε νὰ πάει στοὺς φίλους του, γιὰ νὰ τὸν περιποιηθοῦν. ⁴Ἀπὸ κεῖ ξεκινήσαμε καὶ παραπλεύσαμε τὴν Κύπρο, γιὰτι εἶχαμε ἀντίθετους ἀνέμους. ⁵Ὑστερα διαπλεύσαμε τὸ πέλαγος τῆς Κιλικίας καὶ τῆς Παμφυλίας καὶ φτάσαμε στὰ Μύρα τῆς Λυκίας. ⁶Ἐκεῖ ὁ ἀξιωματικὸς βρῆκε ἓνα ἀλεξανδρινὸ πλοῖο πού πήγαινε στὴν Ἰταλία καὶ μᾶς ἐπιβίβασε σ' αὐτό.

⁷Πλέαμε γιὰ πολλὲς μέρες μὲ μεγάλη βραδύτητα, καὶ μὲ κόπο φτάσαμε στὴν Κνίδο. Ἐπειδὴ δὲν μᾶς ἐπέτρεπε ὁ ἄνεμος, πλεύσαμε ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν Κρήτη, ἀφοῦ περάσαμε τὸ ἀκρωτήριο Σαλμῶνη. ⁸Μὲ πολλὴ δυσκολία, πλέοντας κοντὰ στὶς ἀκτές της, φτάσαμε σ' ἓναν τόπο πού λεγόταν Καλοὶ Λιμένες, κοντὰ στὸν ὁποῖο ἦταν ἡ πόλη Λασαία.





ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

⁹ Στὸ μεταξὺ χάθηκε ἀρκετὸς χρόνος, καὶ τὸ ταξίδι ἦταν ἐπικίνδυνο, ἀφοῦ εἶχε κιάλας περάσει ἢ φθινοπωρινή νηστεία*. Γι' αὐτὸ ὁ Παῦλος τοὺς συμβούλευε ¹⁰ καὶ τοὺς ἔλεγε: «Ἄνδρες, προβλέπω ὅτι τὸ ταξίδι θὰ γίνει μὲ ταλαιπωρία καὶ μὲ μεγάλη ζημιά, ὄχι μόνο γιὰ τὸ φορτίο καὶ τὸ πλοῖο, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὶς ζωές μας». ¹¹ Ὁ ἀξιωματικὸς ὅμως ἄκουγε περισσότερο τὸν κυβερνήτη καὶ τὸν ἰδιοκτήτη τοῦ πλοίου παρὰ αὐτὰ πού ἔλεγε ὁ Παῦλος. ¹² Κι ἐπειδὴ τὸ λιμάνι ἦταν ἀκατάλληλο γιὰ νὰ παραχειμάσει κανεὶς, οἱ περισσότεροι ἦταν τῆς γνώμης νὰ ἀποπλεύσουν ἀπὸ κεῖ, μήπως μπορέσουν νὰ φτάσουν καὶ νὰ παραχειμάσουν στὸν Φοίνικα, λιμάνι τῆς Κρήτης πού εἶναι ἀνοικτὸ νοτιοδυτικὰ καὶ βορειοδυτικὰ.

Ἡ τρικυμία

¹³ Ὃταν ἄρχισε νὰ πνέει ἐλαφρὰ νότιος ἄνεμος, νόμισαν ὅτι μπορούσαν νὰ πραγματοποιήσουν τὴν πρόθεσή τους. Ἔτσι, σήκωσαν τὶς ἄγκυρες καὶ ἔπλεαν κοντὰ στὶς ἀκτὲς τῆς Κρήτης. ¹⁴ Ὑστερα ἀπὸ λίγο ξέσπασε στὸ νησὶ ἕνας θυελλώδης ἄνεμος, αὐτὸς πού λέγεται Εὐροκλύδων. ¹⁵ Ἄρπαξε τὸ πλοῖο, κι ὅπως αὐτὸ δὲν μπορούσε νὰ πάει ἀντίθετα, τ' ἀφήσαμε καὶ τὸ πῆγαιναν ὁ ἄνεμος καὶ τὰ κύματα. ¹⁶ Περνώντας

* φθινοπωρινή νηστεία. Μετὰ τὴ νηστεία τῆς γιορτῆς τοῦ ἐξιλασμοῦ (τέλη Σεπτεμβρίου, ἀρχὲς Ὀκτωβρίου) ἡ ναυσιπλοῖα ἐθεωρεῖτο ἐπικίνδυνη.





ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

κάτω ἀπὸ ἓνα νησάκι πού τὸ ἔλεγαν Κλαύδη*, μόλις καὶ μετὰ βίας καταφέραμε ν' ἀνεβάσουμε πάνω τὴ σωσίβια λέμβο. ¹⁷Ὅταν τὴν ἀνεβάσαμε, χρησιμοποίησαν σκοινιά, καὶ μ' αὐτὰ ἔζωσαν τὸ πλοῖο γιὰ νὰ μὴν ἀνοίξει. Κι ἐπειδὴ φοβοῦνταν νὰ μὴν ἐξοκείλουν στὴ Μεγάλη Σύρτη, ἔριξαν τὴν ἄγκυρα νὰ κρέμεται κι ἄφησαν τὸ πλοῖο νὰ τὸ πηγαίνουν τὰ κύματα. ¹⁸Ἐπειδὴ πολὺ μᾶς ταλαιπωροῦσε ἡ τρικυμία, τὴν ἄλλη μέρα ρίξανε τὸ φορτίο στὴ θάλασσα, ¹⁹καὶ τὴ μεθεπομένη ρίξαμε στὴ θάλασσα μὲ τὰ χέρια μας ὅλον τὸν ἐξοπλισμὸ τοῦ πλοίου. ²⁰Γιὰ πολλὲς μέρες δὲν φαίνονταν οὔτε ὁ ἥλιος οὔτε τὰ ἄστρα· ἡ κακοκαιρία συνεχιζόταν κι ἔτσι χανόταν κάθε ἐλπίδα νὰ σωθοῦμε.

²¹Κανεὶς δὲν ἠθελε πιά νὰ φάει τίποτε. Τότε ὁ Παῦλος στάθηκε ἀνάμεσά τους καὶ εἶπε: «Ἐπρεπε, ἄνδρες, νὰ μὲ εἶχατε ἀκούσει καὶ νὰ μὴν ξεκινούσαμε ἀπὸ τὴν Κρήτη. Ἔτσι, θὰ εἶχαμε γλιτώσει ἀπὸ τὴν ταλαιπωρία αὐτὴ κι ἀπ' τὴ ζημιὰ. ²²Τώρα ὁμως σᾶς συνιστῶ νὰ μὴ χάσετε τὸ θάρρος σας. Κανεὶς ἀπὸ σᾶς δὲν θὰ χαθεῖ, μόνο τὸ πλοῖο. ²³Τὴν περασμένη νύχτα μοῦ φανερώθηκε ἓνας ἄγγελος τοῦ Θεοῦ στὸν ὁποῖο ἀνήκω καὶ τὸν ὁποῖο ὑπηρετῶ, ²⁴καὶ μοῦ εἶπε: “μὴ φοβᾶσαι, Παῦλε! Πρέπει νὰ ἐμφανιστεῖς στὸν αὐτοκράτορα, κι ἔτσι ὁ Θεὸς γιὰ χάρη σου θὰ σώσει ὅλους ὅσοι εἶναι μαζί σου στὸ πλοῖο”. ²⁵Γι' αὐτὸ νὰ ἔχετε

* Ἡ σημερινὴ Γαῦδος.





ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

θάρος, ἄνδρες! Γιατί ἔχω ἐμπιστοσύνη στὸν Θεὸ ὅτι θὰ γίνεи ὅπως μοῦ εἶπε ὁ ἄγγελος. ²⁶ Πρέπει νὰ προσαράξουμε σὲ κάποιο νησί».

²⁷ Ὄταν ἔφτασε ἡ δέκατη τέταρτη νύχτα πὺν φερόμασαν ἀκυβέρνητοι στὴν Ἀδριατικὴ θάλασσα, τὰ μεσάνυχτα οἱ ναῦτες ὑποψιάστηκαν ὅτι πλησιάζουν σὲ κάποια στεριά. ²⁸ Βυθομέτρησαν καὶ βρῆκαν εἴκοσι ὀργιές. Ἀφοῦ προχώρησαν λίγο, βυθομέτρησαν πάλι καὶ βρῆκαν δεκαπέντε ὀργιές. ²⁹ Ἐπειδὴ φοβήθηκαν μήπως πέσουμε σὲ τίποτα βράχια, ἔριξαν τέσσερις ἄγκυρες ἀπὸ τὴν πρύμνη καὶ παρακαλοῦσαν νὰ ξημερώσει. ³⁰ Οἱ ναῦτες στὸ μεταξύ ἐπιχείρησαν νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ πλοῖο. Μὲ τὴν πρόφαση ὅτι θὰ ρίξουν ἄγκυρες ἀπὸ τὴν πρῶρα μακριὰ ἀπὸ τὸ πλοῖο, κατέβασαν τὴ λέμβο στὴ θάλασσα. ³¹ Ὁ Παῦλος ὁμως εἶπε στὸν ἀξιωματικὸ καὶ στοὺς στρατιῶτες: «Ἄν αὐτοὶ δὲν μείνουν στὸ πλοῖο, ἐσεῖς δὲν μπορείτε νὰ σωθεῖτε». ³² Τότε οἱ στρατιῶτες ἔκοψαν τὰ σκοινιὰ τῆς λέμβου καὶ τὴν ἄφησαν νὰ πέσει στὴ θάλασσα.

³³ Καθὼς περιμέναν νὰ ξημερώσει, ὁ Παῦλος τοὺς παρακινοῦσε ὅλους νὰ φᾶνε κάτι. «Δεκατέσσερις μέρες ὡς σήμερα», τοὺς ἔλεγε, «περιμένετε νὰ κοπάσει ἡ τρικυμία καὶ εἶστε νησιτικοί· δὲν ἔχετε φάει τίποτε. ³⁴ Γί' αὐτό, σᾶς παρακαλῶ, φᾶτε κάτι. Αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητο, ἂν θέλετε νὰ σωθεῖτε. Μὴ φοβᾶστε, γιατί κανενὸς ἀπὸ σᾶς δὲν θὰ πέσει οὔτε μιὰ τρίχα ἀπ' τὸ κεφάλι σας». ³⁵ Ἀφοῦ εἶπε αὐτά, πῆρε ψωμί, εὐχαρίστησε τὸν Θεὸ προστὰ σὲ ὅλους, τὸ ἔκοψε κι ἄρχισε νὰ





ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

τρώει. ³⁶Τότε πήρανε όλοι θάρρος κι έφαγαν κι αυτοί.
³⁷Στό πλοίο ήμασταν συνολικά διακόσιες εβδομήντα
 έξι ψυχές. ³⁸Αφού χόρτασαν όλοι, πέταξαν τò σιτάρι
 στη θάλασσα, για να αλαφρώσει τò πλοίο.

Τò ναυάγιο

³⁹Όταν ξημέρωσε, είδαν μιὰ στεριά πού τούς ήταν
 άγνωστη. Ανακάλυψαν όμως έναν κόλπο πού είχε
 άμμουδιά, στόν οποιο αποφάσισαν να ρίξουν τò πλοίο
 αν μποροῦσαν. ⁴⁰Έλυσαν, λοιπόν, τὰ σκοινιά πού
 κρατοῦσαν τις άγκυρες, και τις άφησαν να πέσουν
 στη θάλασσα. Συγχρόνως έλυσαν τὰ σκοινιά με τὰ
 οποια είχαν δέσει τὰ πηδάλια για να τὰ άχρηστέψουν.
 Έπειτα σήκωσαν τò μπροστινό πανι και με τόν άνεμο
 προσπαθοῦσαν να προσορμιστοῦν στόν γιαλό. ⁴¹Έπε-
 σαν όμως σ' έναν ὕφαλο από άμμο κι έριξαν εκεί τò
 πλοίο. Η πλώρη μπήχτηκε στην άμμο κι έμεινε ακί-
 νητη, ή πρύμνη όμως διαλυόταν από τή manía τών κυ-
 μάτων. ⁴²Οί στρατιῶτες τότε αποφάσισαν να σκοτώ-
 σουν τούς κρατουμένους, για να μην μπορέσει κανείς
 να δραπετεύσει κολυμπώντας. ⁴³Ο άξιωματικός όμως,
 πού ήθελε να σώσει τόν Παῦλο, τούς εμπόδισε να
 εκτελέσουν τήν απόφασή τους και διέταξε, όσοι μπο-
 ροῦν να κολυμπήσουν, να πηδήξουν πρώτοι στη θά-
 λασσα και να βγοῦν στη στεριά, ⁴⁴και οί άλλοι να
 βγοῦν πάνω σε σανίδια ή σε άλλα μέρη τού πλοίου.
 Έτσι, βγήκαν όλοι στη στεριά και σώθηκαν.





ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

Στὴ Μελίτη

28 Μετὰ τὴ διάσωσή τους, ἔμαθαν ὅτι τὸ νησὶ ὀνομάζεται Μελίτη.² Οἱ ἰθαγενεῖς μᾶς δέχτηκαν πολὺ φιλικά. Ἄναψαν φωτιά καὶ μᾶς προσκάλεσαν ὅλους, γιατί εἶχε ἀρχίσει νὰ βρέχει κι ἔκανε κρύο.³ Ὁ Παῦλος ἔκανε ἓνα δέμα ἀπὸ πολλὰ φρύγανα καὶ τὰ ἔριξε πάνω στὴ φωτιά. Τότε μιὰ ὀχιά πετάχτηκε ἀπ' τὴ φωτιά ἐξαιτίας τῆς θερμότητος καὶ τὸν δάγκωσε στὸ χέρι.⁴ Οἱ ἰθαγενεῖς, ὅταν εἶδαν τὸ ἔρπετό νὰ κρέμεται ἀπὸ τὸ χέρι του, ἔλεγαν μεταξύ τους: «Τὸ δίχως ἄλλο φονιάς εἶναι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ποὺ ἂν καὶ σώθηκε ἀπὸ τὴ θάλασσα, ἢ θεῖα δίκη δὲν τὸν ἄφησε νὰ ζήσει». ⁵ Ὁ Παῦλος ὅμως τίναξε τὸ ἔρπετό στὴ φωτιά κι ὁ ἴδιος δὲν ἔπαθε τίποτε. ⁶ Αὐτοὶ περίμεναν ὅτι θὰ πρηζόταν ἢ ὅτι θὰ ἴπεφτε ξαφνικὰ κάτω νεκρός. Περίμεναν πολλὴ ὥρα καί, βλέποντας ὅτι τίποτε κακὸ δὲν τοῦ συνέβαινε, ἄλλαξαν στάση καὶ ἔλεγαν ὅτι εἶναι θεός. ⁷ Κοντὰ σ' ἐκεῖνον τὸν τόπο ἦταν τὰ κτήματα τοῦ πρώτου τοῦ νησιοῦ, ποὺ λεγόταν Πόπλιος. Αὐτὸς μᾶς δέχτηκε καὶ μᾶς φιλοξένησε μὲ καλοσύνη τρεῖς μέρες. ⁸ Τότε συνέβαινε νὰ εἶναι στὸ κρεβάτι ὁ πατέρας τοῦ Πόπλιου, ποὺ ὑπέφερε ἀπὸ πυρετοὺς καὶ δυσεντερία. Ὁ Παῦλος μπῆκε στὸ δωμάτιό του, προσευχήθηκε, ἀκούμπησε πάνω του τὰ χέρια καὶ τὸν γιάτρεψε. ⁹ Ὑστερα ἀπ' αὐτὸ ἔρχονταν ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀσθενεῖς τοῦ νησιοῦ καὶ θεραπεύονταν. ¹⁰ Μᾶς τίμησαν μὲ





ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

πολλές ἐκδηλώσεις σεβασμοῦ, κι ὅταν φεύγαμε, μᾶς ἐφοδίασαν μὲ ὅ,τι χρειαζόμεσταν γιὰ τὸ ταξίδι.

Ἀπὸ τὴ Μελίτη στὴ Ρώμη

¹¹ Ὑστερα ἀπὸ τρεῖς μῆνες ἀποπλεύσαμε μὲ ἓνα πλοῖο ἀλεξανδρινό, πὺν εἶχε παραχειμάσει στὸ νησί καὶ εἶχε ἔμβλημα τοῦ τοῦς Διόσκουρους. ¹² Καταπλεύσαμε στὶς Συρακοῦσες, ὅπου μείναμε τρεῖς μέρες. ¹³ Ἀπὸ κεῖ περιπλεύσαμε τὴ Σικελία καὶ φτάσαμε στὸ Ρήγιο, κι ὅταν ὕστερα ἀπὸ μία μέρα φύσηξε νοτιάς, ἤρθαμε σὲ δύο μέρες στοὺς Ποτιόλους. ¹⁴ Ἐκεῖ βρήκαμε χριστιανούς, οἱ ὅποιοι μᾶς παρακάλεσαν νὰ μείνουμε μαζί τοὺς ἑπτὰ μέρες.

Κατοπιν ἤρθαμε στὴ Ρώμη. ¹⁵ Οἱ χριστιανοὶ ἐκεῖ ἄκουσαν γιὰ μᾶς καὶ βρήκαν νὰ μᾶς προῦπαντήσουν ὡς τὴν Ἀγορὰ τοῦ Ἀππίου καὶ τὶς «Τρεῖς Ταβέρνες». Ὅταν τοὺς εἶδε ὁ Παῦλος, εὐχαρίστησε τὸν Θεὸ καὶ ἀναθάρρησε.

Ὁ Παῦλος στὴ Ρώμη

¹⁶ Ὅταν ἤρθαμε στὴ Ρώμη, ὁ ἀξιωματικὸς παρέδωσε τοὺς κρατουμένους στὸν στρατοπεδάρχη. Στὸν Παῦλο ὅμως δόθηκε ἡ ἄδεια νὰ μείνει σὲ ἰδιωτικὸ κατάλυμα μαζί μὲ τὸν στρατιώτη πὺν τὸν φύλαγε.





ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ *για παραπέρα διερεύνηση*

Ακολουθούν ερωτήματα για παραπέρα διερεύνηση της μεγάλης αυτής περιπέτειας. Τα ερωτήματα μπορούν να διερευνηθούν και ομαδικά, μαζί με έναν ή περισσότερους φίλους.

- Σκέψου/ σκεφθείτε τι σας έκανε πιο πολλή εντύπωση και αφού το καταγράψετε συζητήστε το με ανθρώπους που γνωρίζουν την ιστορία.
- Βρείτε στο διαδίκτυο τον πειστικότερο για σας τύπο σκάφους που ταιριάζει στο πλοίο της ιστορίας μας.
- Μόνος ή μαζί με φίλους συζητήστε με κάποιο ναυτικό, που να έχει και ιστορικές γνώσεις της περιόδου, τεχνικές απορίες σχετικές με το ταξίδι, το πλοίο, τους χειρισμούς του κυβερνήτη και των ναυτών.
- Παρόμοια συζητήστε με κάποιο νομικό / ιστορικό / ή θεολόγο για το δίκαιο και τους νόμους της εποχής.
- Τέλος, συζητήστε τα επιχειρήματα του Γερμανού ερευνητή, που υποστηρίζει ότι η Μελίτη είναι η Κεφαλλονιά και όχι η Μάλτα και πάρτε θέση.





ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

**Heinz Warnecke, Εισήγηση στο Συμπόσιο:
Ο Απόστολος Παύλος στην Κεφαλληνία**
(Αύγουστος 1999)

Τα επιχειρήματα του εισηγητού για την ταύτιση της Μελίτης των Πράξεων με την Κεφαλληνία συνοψίζονται στα εξής σημεία:

1. Οι μαρτυρίες από τη λογοτεχνία ανά τους αιώνες (Όμηρος, Χαρίτων, Βοκκάκιος) αναφέρουν ανάλογες με τις Πράξεις περιπτώσεις πλοίων, που παρασύρθηκαν από τη νότια Ελλάδα και Κρήτη προς την Κεφαλλονιά και όχι προς τη Μάλτα.
2. Ο Απ. Παύλος χρησιμοποιεί μετά από 3 μήνες παραμονής στη Μελίτη ένα αιγυπτιακό εμπορικό πλοίο, που παραχειμάζε εκεί, για τη συνέχεια του ταξιδιού του προς τη Ρώμη, γεγονός από το οποίο συνάγεται ότι η Μελίτη ήταν στην αρχαιότητα βασικός σταθμός στη θαλάσσια διαδρομή από την Αίγυπτο προς τη Σικελία. Το τελευταίο δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό για τη Μάλτα, ενώ για την Κεφαλλονιά υπάρχουν πολλές μαρτυρίες που το στηρίζουν.
3. Η σημείωση των Πράξεων ότι το νησί του ναυαγίου του Απ. Παύλου βρισκόταν "εν τω Αδρία", σύμφωνα πάντα με τη χρήση των όρων στην αρχαιότητα αποκλείει τη Μάλτα, συνηγορεί όμως υπέρ της Κεφαλληνίας.





ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

4. Στα τοπογραφικά δεδομένα που αναφέρουν οι Πράξεις για τον τόπο του ναυαγίου δεν ταιριάζουν οι ακτές της Μάλτας, αντίθετα με τις ακτές της νοτιοδυτικής Κεφαλληνίας στην είσοδο του κόλπου του Λιβαδιού.
5. Ο τίτλος "πρώτος της νήσου" ήταν ευρέως διαδομένος στις αυτοκρατορικές επαρχίες και ιδίως στον ελλαδικό χώρο. Ο δε όρος "βάρβαροι" για τη Μάλτα παρουσιάζει μεγάλες δυσκολίες, ενώ εξηγείται για τους κατοίκους της Κεφαλληνίας, λόγω της εντάξεώς τους στους βορειοδυτικούς Έλληνες και ιδίως λόγω του γλωσσικού τους ιδιώματος.
6. Η θεά "Δίκη" που αναφέρεται στις Πράξεις ήταν μια ελληνική θεά χωρίς ρωμαϊκή αντιστοιχία, η δε αναφερόμενη "έχιδνα" απαντά στην Κεφαλληνία όχι όμως και στη Μάλτα.
7. Το όνομα "Μελίτη" μαρτυρείται μεν για τη Μάλτα αλλά και για άλλα νησιά της Μεσογείου. Με αναφορές στην Οδύσσεια υποστηρίζει ο εισηγητής ότι το όνομα Μελίτη ανήκει αρχικά στην Κεφαλληνία ως νησί της Καλυψούς και όχι στη Μάλτα, η οποία λανθασμένα ταυτίστηκε με το ομηρικό νησί της Καλυψούς και πήρε γι' αυτό το όνομα Μελίτη. Χαρακτηριστική είναι η χρήση του ονόματος Μελίτη κατά τον όψιμο Μεσαίωνα για την Κεφαλληνία ή για ένα μέρος της, και μάλιστα ως νησί που ναυάγησε ο Απ. Παύλος από τον δούκα Ενρικό της Σαξωνίας. Επίσης μαρτυρείται μέχρι σή-





ΘΕΟΔΩΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

μερα το τοπωνύμιο Μελίτη στη νοτιοδυτική Κεφαλληνία.

8. Η τοπική παράδοση στη Μάλτα σχετικά με τον Απόστολο Παύλο άρχισε να καλλιεργείται μόλις τον 16ο αιώνα από το τάγμα των Ιπποτών του Αγ. Ιωάννου. Αντίθετα στην Κεφαλληνία με τους δύο ναούς του Απ. Παύλου είναι σαφώς παλαιότερη.
9. Με την αποδοχή της Κεφαλληνίας ως Μελίτης βρίσκει λύση και το πρόβλημα των προσωπικών σημειώσεων των επιστολών του Απ. Παύλου προς Τίτον και προς Τιμόθεον Β' και εντάσσονται έτσι αρμονικά στη ζωή του Απ. Παύλου
10. Στη Μάλτα μαρτυρείται η παρουσία του χριστιανισμού μόλις στη μετακωνσταντίνεια εποχή. Αντίθετα η Κεφαλληνία συγκαταλέγεται στις αρχαιότερες χριστιανικές κοινότητες της Ευρώπης, γεγονός που επιβεβαιώνεται από τον Κλήμεντα Αλεξανδρείας.



Στάθη Γιαννή, Θαλασσινό (





Ο Απόστολος Παύλος και ναυαγός και... ναυαγοσώστης

Με αφορμή διάφορα γεγονότα κάθε μήνα, συνηθίζουμε να αφιερώνουμε τις ΑΡΧΙΚΕΣ σελίδες της Διαποίμανσης (www.diaroimansi.gr) Τις περισσότερες φορές εόρτια, άλλοτε μεθεόρτια ή και προεόρτια. Έτσι τιμώντας την μνήμη των Αγίων Αποστόλων και ιδιαίτερα του Αποστόλου Παύλου (29 Ιουνίου), θελήσαμε, στην αρχική σελίδα του Ιουλίου, να παρουσιάσουμε ένα περιπετειώδες ταξίδι του κατά θάλασσαν... προς Ρώμη, που καταγράφεται από τον ιατρό Λουκά τον αγαπητό (*Πράξεις 27, 1 - 28, 16*). Το παραθέτουμε σε μία διασκευή, εν είδει σεναρίου, του **Ομοτίμου Καθηγητού της Παιδαγωγικής Θεοδώρας Γ. Παπακωνσταντίνου**. Ας το χαρούμε και ας κάνουμε πράξη την πρόταση του Καθηγητού, εφαρμόζοντας τα διερευνητικά ερωτήματα που μας προτείνει.

Αλέξανδρος Μ. Σταυρόπουλος



